

■ TRIBUNA POLITICA

La populaziun vegn pli e pli veglia – ina sfida per la societad

DA CHRISTIAN RATHGEB,
CUSSEGLIER GUVERNATIV

Il fatg che la populaziun vegn pli e pli veglia è ina gronda sfida per la societad ed en spezial per ils fatgs da sanadad, e quai betg mo per noss chantun, mabain er per la Svizra e per la gronda part dals pajais europeics. Dumandads pervia da quest svilup essan nus tuts, betg mo la politica.

Tenor las datas actualas davart il svilup demografic vegn tant la populaziun da 65 fin 79 onns sco er la populaziun dad 80 onns e dapli a crescer marcantamain fin l'onn 2035. Ils motivs per quai èn d'ina vart las annadas cun bleras naschientschas durant il babyboom dals onns 1943 fin 1966, cumbinà cun la reduziun dal dumber da naschientschas sco er cun l'augment da la durada probabla da la vita che han già lieu ils onns suenter.

Il svilup demografic gist menziunà ha er en noss chantun consequenzas considerablas per la structura da vegliadetgna. Guardà sur l'entir chantun dastgass la populaziun da 65 fin 79 onns s'augmentar per stgars la mesadad fin l'onn 2035, e la populaziun dad 80 onns e dapli dastgass schizunt circa sa dublegiar fin lura. En las regiuns da noss chantun è il svilup demografic different, ed el vegn ad avair consequenzas per divers secturs politics. La politica da vegliadetgna è pia ina incumbensa interdisiplinara da tut ils departaments.

Is ultims onns ha mes departament sviluppà differentas activitads che tematiseschan la sfida per il sistem da provediment da la sanadad sin fundament dal fatg che la populaziun vegn pli e pli veglia. Questas activitads duain impedir eventuals «deficits» tar il provediment medicinal e da tgira da nosa populaziun. En quai che suonda vulesch jau numnar duas da questas mesiras: «Svilup d'in model directiv concernent l'organisaziun dal provediment da la sanadad en il chantun Grischun».

Quest model directiv ha l'intent da furmar regiuns da provediment da la sanadad e d'unir las instituziuns dals furniturs da prestaziuns en la regiun ad in center da sanadad. In provediment medicinal decentral ha ina impurtanza speziala per la populaziun pli veglia: «Ediziun d'in model directiv pertutgant la vegliadetgna».

En il center da la politica da vegliadetgna dal chantun stat – tenor il model directiv pertutgant la vegliadetgna – l'autonomia da las personas pli

veglias. Ellas duain decider sezzas co ch'ellas vivan e co ch'ellas concepeschan lur vita. Sin basa da quest princip cuntogna il model directiv pertutgant la vegliadetgna numerusas mesiras ch'èn gia vegnidas realisadas en il fratemp u che vegnan actualmain realisadas.

Uteriuras mesiras che la regenza ha preni sin proposta da mes departament èn enumeradas en la broschura d'informaziun «Persunas che tgeran lur confamigliars en il Grischun» (www.gr.ch/RM/instituziuns/administrazziun/djsg/ds/actualitads/Seiten/Pflegende-Angehörige.aspx).

Sin proposta da mes departament ha la regenza deliberà mez avust la missiva tar ina revisiun parziala da la lescha per promover la tgira da personas malsaunas per mauns dal cussegl grond. En il senn d'in tractament egal duai questa revisiun parziala pussibilitar l'abitar assistì er a las personas pli veglias en relaziuns finanzialas difficilas. Il cussegl grond vegn a tractar la fatschenta en la proxima sessiun da december.

Ina chausa è clera: La sfida che resulta dal fatg che la populaziun vegn pli e pli veglia ans vegn ad occupar intensivamain durant in temp pli lung. E nus stuain empruvar da schliar questa sfida en ina maniera ch'è acceptabla per tut las generaziuns. Jau envid Vus tuttas e tuts da prestar ina contribuziun latiers, ed As engrazieli persunter.